

News Flash

Máj, 2023

Súkromne nadácie – riešenie pri správe vlastného majetku

Súkromne nadácie – riešenie pri správe vlastného majetku

Zvažujete ako naložiť so svojim majetkom či už pre prípad smrti, úrazu alebo máte záujem len o jeho regulované využitie oddelene od zvyšku svojich aktív?

Práve na tento účel by mohli v budúcnosti slúžiť **súkromné nadácie** (Ďalej len „SN“) upravené v návrhu novely zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Novela z dielne poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Anny Andrejuvovej a Miloša Svrčeka bola do Národnej rady predložená len celkom nedávno. Jej cieľom je zaviesť **nový inštitút súkromnej nadácie**. Tá ma vyplniť právne vákuum v Slovenskej republike vo vzťahu k efektívnej správe majetku, so zameraním na jeho ovládanie a vhodnú distribúciu v rodine ako aj iným osobám dôležitým pre súčasných vlastníkov.

Výhody Súkromnej nadácie (nie len pre prípad smrti zakladateľa)

Vložením majetku do SN je možné:

- **vopred určiť osobu** oprávnenú na správu resp. akékoľvek plnenie plynúce z jeho správy,
- **predchádzať zložitým** a často zdĺhavým **dedičským konaniam**,
- **zabrániť drobeniu majetku**,
- **minimalizovať spory o dedičstvo**,
- **zabrániť odlivu súkromného majetku** zo Slovenska, z titulu existencie podobných inštitútov výlučne v zahraničí.

Rozšírením účelu nadácie nielen pre verejnoprospešné účely Súkromnej nadácie umožnia rozhodovať o správe a využití majetku alebo jeho časti určenej zakladateľom v súlade s jeho individuálne určeným účelom s jediným obmedzením – povinnosť rešpektovať požiadavku na súlad s dobrými mravmi.

Rozdiel oproti súčasným nadáciám (t.j. nadáciám na verejnoprospešný účel)

Nepochybnou výhodou oproti doteraz známym nadáciám jej **dostupnosť** Súkromnej nadácie širokému okruhu osôb. Novela v rozsahu aplikácie pre Súkromné nadácie **ruší** povinnosť

tvorby nadačného imania ako minimálneho požadovaného registrovaného majetku nadácie, s ktorým sú spojené dispozičné obmedzenia týkajúce sa jeho použitia.

Súkromná nadácia je aj naďalej definovaná ako **účelové združenie majetku** avšak minimálna výška príspevku zakladateľa môže byť ustanovená na **1 EURO** pričom sa na tento príspevok nevzťahujú žiadne zákonné dispozičné obmedzenia týkajúce sa jeho použitia.

Kto môže založiť súkromnú nadáciu a aké sú základné náležitosti nadačnej listiny

Založiť Súkromnú nadáciu môže **akákoľvek fyzická osoba, ktorá nie je vedená v zozname daňových dlžníkov** alebo nemá evidované nedoplatky na poistnom na sociálne poistenie; to neplatí, ak jej príslušný správca dane, ktorým je daňový úrad alebo colný úrad, na založenie súkromnej nadácie udelí súhlas.

Súkromná nadácia sa zakladá **nadačnou listinou**, ktorá má mať formu notárskej zápisnice.

Medzi základné náležitosti nadačnej listiny s ohľadom na jej osobitný charakter patrí najmä:

- určenie súkromného účelu, ktorému má slúžiť,
- označenie zakladateľa,
- dobu, na ktorú sa SN zriaďuje,

- osobu/ly oprávnenú/é na plnenia zo súkromnej nadácie a spôsob ich poskytovania,
- určenie orgánov SN, spôsob ich ustanovenia a vymedzenie ich právomoci.

Za dôležité na tomto mieste považujeme spomenúť, povinnosť vymedzenia KUV výhod, za ktorého sa na účely SN považuje aj osoba oprávnená na plnenie z majetku SN (tzv. beneficiant), a to bez ohľadu na rozsah jej prospechu.

Správa súkromnej nadácie

Správa SN je zverená správcovi SN (ktorý je popri Dozornej rade jedným z dvoch obligatórne zriaďovaných orgánov nadácie). Ako štatutárny orgán SN správca rozhoduje o všetkých záležitostiach SN, ak nie sú zákonom, nadačnou listinou alebo stanovami vyhradené do pôsobnosti iných orgánov. Do jeho pôsobnosti patrí najmä rozhodovanie o použití majetku SN v súlade s jej účelom, nadačnou listinou a stanovami.

Správcom SN môže byť len fyzická osoba, ktorá je v plnom rozsahu spôsobilá na právne úkony, je občanom Slovenskej republiky alebo občanom členského štátu Európskej únie, bezúhonná a je zapísaná v registri fyzických osôb. Zákomom je zároveň vylúčená možnosť, aby správcom SN bola osoba ustanovená ako oprávnená osoba na plnenie z nadačnej listiny za predpokladu, ak suma majetku SN presiahne sumu 10 mil. EUR.

Pri výkone správy je správca limitovaný nadačnou listinou, rozhodnutím dozornej rady a zákonom. Z pohľadu osobnej zodpovednosti správcu SN je možné hovoriť o analógii vo vzťahu k zodpovednosti štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti.

V prípade prekročenia právomoci správcu môže SN vyvolať voči tomuto rovnakú zodpovednosť za škodu, akú by mohla uplatniť spoločnosť voči jej konateľovi s.r.o.

Majetok súkromnej nadácie

SN môže disponovať so svojím majetkom, teda ho použiť a zhodnocovať, ale taktiež z neho hrať svoje výdavky (náklady) na správu. **Pod zhodnocovaním majetku sa rozumie okrem iného aj jeho investovanie.** Pri týchto úkonoch však nesmie konať v rozpore so súkromným účelom SN (ktorého hlavným cieľom nesmie byť podpora podnikania) alebo porušovať podmienky určené v nadačnej listine a stanovách.

V zmysle návrhu SN **zodpovedá za svoje záväzky celým jej majetkom** a zároveň až do výšky príspevku zakladateľa za jeho daňové nedoplatky, ktoré vzniknú po okamihu poskytnutia príspevku a viažu sa k zdaňovacím obdobiam, ktoré začali pred vložением príspevku.

Ak nadačná listina alebo stanovky SN nestanovujú iné majetok SN nemožno zaťažiť, použiť na zabezpečenie záväzkov (či už vlastných alebo záväzkov tretích osôb) ani ručiť jej majetkom.

Súkromná nadácia vs. Zverenecký fond

Z pohľadu vymedzeného cieľu určeného v dôvodovej správe predloženej k tomuto návrhu zákona by sa mohlo zdať, že SN má veľmi blízko k v zahraničí často využívanému inštitútu zvereneckých fondov (ďalej len „ZF“).

Pri porovnaní právnej úpravy ZF obsiahnutej v príkladem v českom občianskom zákonníku možno dospieť k záveru, že oba inštitúty majú spravidla slúžiť na rovnaký alebo aspoň obdobný účel. Vzhľadom na charakter SN, tak ako je táto obsiahnutá v predloženej návrhu sa nám však javí navrhovaná právna úprava ako nedostatočná.

Pri porovnaní s právnou úpravou ZF táto neobsahuje ustanovenia vyslovene zamerané, napr. na zánik účelu sledovaného SN, či možnosť zriadiť SN pre príjemcu, ktorý v čase jej zriadenia ešte nie je, nie je možné ho určiť prípadne bude určený v budúcnosti.

Navrhovaná úprava SN sa od českej úpravy ZF ďalej líši napr.:

- **momentom vzniku zvereneckého fondu** (ktorý napr. v prípade, ak je tento určený pre prípad smrti vzniká okamihom smrti poručiteľa);
- v možnosti zriaďovateľa **dohliadať nad správou majetku fondu** a dovoľávať svojho práva súdnou cestou. resp. možnosti súdneho d dohľadu nad správou majetku SN v súlade s nadačnou listinou,
- **v účele zriadenia fondu**, ktorým môže v prípade súkromného ZF dosahovanie zisku/investovanie;
- **v spôsobe správy** (pričom správcom zvereneckého fondu môže byť aj PO) a celkovej štatutárnej výstavby SN ako právnickej osoby doplnenej nevyhnutne o zákonom určené orgány, ktoré v prípade zvereneckých fondov nie sú potrebné,
- **zákonnou možnosťou správcu určiť osobu oprávnenú na plnenie**, ak toto právo nevyužije zakladateľ zvereneckého fondu, či
- **limitáciou doby** určenej pre vznik/zánik práva na plnenie z fondu a pod.

Snáď najvýznamnejším rozdielom však nepochybne ostáva skutočnosť, že vlastnícke

právo k majetku v ZF vykonáva správca vo vlastnom mene na účet fondu; tento majetok však z pohľadu oprávnenej osoby nepatrí momentom vzniku ZF (vyčlenenia z majetku zriaďovateľa) „nikomu“, ale je výlučne určený do správy správcu v súlade s určeným účelom.

V porovnaní s touto úpravou sa navrhovaná novela zákona stavia k majetku SN odlišne, keď naň hľadí skôr ako na majetok právnickej osoby. Pričom zároveň ustanovuje obmedzenia možnosti jeho zaťaženia (ako príklad možno tiež uviesť zákaz SN vystupovať ako spoločník obchodnej spoločnosti s neobmedzeným ručením, či tichý spoločník podnikateľa) či použitia ako zabezpečovacieho prostriedku, ak toto oprávnenie neobsahuje nadačná listina.

Záver

Navrhovaná nová právna úprava je zatiaľ len v prvom štádiu svojho schvaľovacieho procesu v Národnej rade. Bude minimálne zaujímavé sledovať v akom konečnom znení (ak vôbec) a kedy bude táto prijatá. **Z nášho pohľadu je však aktuálna absencia možnosti správy vlastného majetku a jeho ochrana pre budúcnosť aj pre prípad smrti páľčivou otázkou**, ktorú je z titulu ochrany súkromného majetku na Slovensku nevyhnutné riešiť. Ideálne možno aj za cenu prípadných nedostatkov, ktoré ak zákon neupraví, zostáva veriť, že dorieši aplikačná prax.

Upozornenie

Berte prosím na vedomie, že tento newsletter obsahuje všeobecné informácie a usmernenia týkajúce sa danej problematiky a teda nepredstavuje odborné poradenstvo poskytnuté v konkrétnej situácii. Informácie uvedené v newsletteri môžu byť po jeho zverejnení predmetom ďalšieho vývoja a zmien. Spoločnosť Accace nepreberá zodpovednosť a neručí za prípadné riziká a škody spôsobené konaním na základe informácií uvedených v newsletteri

Prihláste sa na odber noviniek

Odoberať novinky!

Kontakt

Miriama Podskubová

Senior Associate

E-Mail: miriama.podskubova@accace.com

Tel: +421 232 553 000

O Accace Slovensko

V Accace Slovensko združujeme viac ako 120 odborníkov, ktorých spája spoločné nadšenie pre pokrok, nové technológie a osobný prístup. Z poskytovateľa tradičných služieb sme sa rokmi skúseností posunuli na strategického partnera v poradenstve a outsourcingu – prepájame vaše potreby s našimi riešeniami. Vďaka širokej škále komplexných služieb z oblasti účtovníctva, daní, miezd, HR či práva, nám dôverujú startupy, malé a stredné firmy a globálne korporácie. Sme aktívnymi partnermi startup a fintech komunit. Právne služby poskytuje naša advokátska kancelária Accace Legal. V rámci skupiny Accace združujeme viac ako 800 odborníkov a poskytujeme služby pre viac ako 2 000 klientov. Nájdete nás v Bratislave, Košiciach a Trenčíne.

O Accace Circle

Celosvetovo pôsobí Accace pod značkou Accace Circle. Ide o biznis komunitu partnerov – profesionálnych poradcov a poskytovateľov BPO služieb s odborným prístupom a medzinárodnými skúsenosťami. S globálnym zastúpením vo viac ako 50 krajinách a tímom s takmer 2 500 odborníkmi, Accace Circle poskytuje služby viac ako 15 000 klientom, najmä stredným a veľkým medzinárodným spoločnostiam zo zoznamu Fortune 500. Celosvetovo Accace Circle spracováva okolo 200 000 výplatných pásov mesačne.

Viac na www.accace.sk a www.circle.accace.com

